

DAGSINS MEINING

Væl afturkomin

Hósdagin kundi okkara fremsti fótbólts-leikari við gleði staðfesta, at hann aftur stillar seg tókan hjá føroyska landsliðnum. Ein støða, sum hevur verið øðrvísi seinastu trý árin, tá Todi við atliti til nógvu skað-arnar boðaði frá, at hann fyribils hevði tikið seg av landsliðnum.

Hetta var ein avgerð, sum frá fleiri síðum var alt annað enn væl móttikin. Orð sum neyvan hóska seg á prenti vóru at siggja í millum øðrum lesarabøvum, og fyri fleiri hevði hetta helst eisini verið nóg mikið til, at hurðin varð læst fullkomuliga.

Men soleiðis skuldi tað tíbetur ikki enda. Hóast tað var sjónligt, at tað hevur staðið nógv á hjá Toda hesum viðvíkjandi, so hevur hann alla tíðina latið hurðina staðið á gloppi. Eisini hóast viðmerkingarnar, sum eru folnar, í mongum førum mugu hava sært ærukæra klaksvikingin.

Hetta hevur hann tó alla tíðina hildið fyri seg sjálvan. Samstundis sum hann við avrikum sínum í FCK hevur verið eitt framúr umboð fyri Føroyar og føroyskan fótból.

Nú skal venjarin sjálvandi fyrst taka liðið út, men tað skuldi verið lægið, um Todi ikki verður millum teir fyrstu ellivu, sum tann 18. august fara á vøllin, tá landsliðið skal spæla móti Malta. Einki er at ívast í, at vónirnar tá verða stórar, men er tað nakar, sum er førur fyri at bera hesar vónir, so er tað Todi.

Sosialurin
Stovnaður: 1927 Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo Fíggarleiðari: Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhárð Hammer jonhard@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjørg Nættestad
finnbjorg@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Solby Eliassen solby@sosialurin.fo
Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Páll Holm Johannesen pall@sosialurin.fo
Heini í Skorini heini@sosialurin.fo
Rúna Sivertsen runa@sosialurin.fo
Terji Nielsen terji@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo
Eydna Skaale eydna@sosialurin.fo
Hans Káason Mikkelsen
hans@sosialurin.fo
Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Terji Nielsen terji@sosialurin.fo
Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Pant í fiskiloyvum

Alfred Olsen
løgtingsmaður fyri Sambandsflokkin

Alfred Olsen

Peningastovrnarnir ynskja at fáa pant í fiskiloyvunum hjá skipum og bátum, og hava í sini jakstran eftir pantum lagt ynski fram og harvið biðja um hjálpt frá donskum og grønlandskum politikarum á Kristiansborg í seinastu viku.

Peningastovrnarnir eiga at vita, at tað er her heima í Føroyum, at ásetingar og møguleikar í fiskiloyvun-um vera ásettir. Fiskiskipini søkja um at fáa fiskiloyvi, fyri at kunna fiska og ikki fyri at kunna pantseta fiski-loyvið.

Fiskiloyvi verður givið, fyri at bátar og skip skulu hava møguleikar at troyta

fiskigrunnarnar, sum eru ogn føroya fólks, og ikki fyri at peningastovrnarnir skulu fáa pant í hesi somu ogn.

At geva peningastovnum pant í fiskiloyvunum, kemur at darva umsetiligheidini av fiskidøgum og skaða fleksibilitetin og dyna-mikkín í fiskidagaskipan-ini.

Trygðin
Skipini sjálvi, skulu ráða yvir fiskiloyvunum, ið tey hava fingið frá landsstýrin-um, og ikki bankarnir. Besta trygðin hjá peninga-stovnum móti tapi, er at tað gongur væl hjá fiskiskipun-um, og ikki eitt pant í fiski-loyvunum.

Eg loyvi mær at ívast í, um pant í fiskiloyvinum automatiskt vil viðføra lægri rentu ella at ungir

at geva peningastovnunum pant í fiskiloyvum, og skal hetta kunna gerast, so krevst lógarbroyting. Her boðaði Bjørn Kalso, lands-stýrismaður í seinastu viku frá, at sitandi samgonga ikki ætlar at koma við nakr-ari lógarbroyting, ið gevur skipunum loyvi til at pant-seta fiskiloyvini.

Hava skipini hinvegin latið bankunum pant í fiskiloyvinum, verður tað panteigarin sum hevur av-gerðina, og tað gagnar hvørki skipanini ella sam-felagnum.

Sosialurin
Stovnaður: 1927 Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo Fíggarleiðari: Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhárð Hammer jonhard@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjørg Nættestad
finnbjorg@sosialurin.fo

hann, at "tað var ein polit-isk samanbering, hann gjørdi". Hann viðgongur, at verður samtykta figgjarlóg-in fyri 2004 samanborin við veruligu nýtsluna fyri 2003, er talan um eina 3% sparing. HVÍ HOYRDIST TANN. BOÐSKAPURIN IKKI Á TÍÐINDAFUND-INUM?? Kanska tí, at so var hann ikki serliga áhuga-verdur meir??

Hvat er miðfyrisiting?
Tá løgmaður brúkar orðið miðfyrisiting um samlaðu játtanina til aðalráðini, so skal hetta eisini takast við fyrvarni.
Tí í játtanini til aðalráðini liggja fleiri játt-anir, sum ikki kunnu kallast miðfyrisiting.
Nøkur dømi eru játtan til tilbúgving, ráð og nevndir, EDV-verkæt-lanir, ymiskt viðlíkahald, granskingarætlanir, bruna-umsjón o.a.
Hesar nevndu útreiðslur fara ikki til at hjálpa landsstýrismannin-um við politiska og fyrisit-ingarliga arbeiðnum, men til aðrar uppgávur, sum av

Sosialurin
Stovnaður: 1927 Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo Fíggarleiðari: Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhárð Hammer jonhard@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjørg Nættestad
finnbjorg@sosialurin.fo

menn í størri mun enn nú fara at fáa sær skip.

Verandi fiskiloyvir
Hyggja vit at skipunum undir fiskidagaskipanini, so ráða skipini/bátarnir fult út yvir sínum fiskidøgum, á landgrunninum, á Føroya-banka og yvir kvotuni í Íslandi. Hava tey brúkt 60% av døgnum ella kvot-uni, eru tað skipini sjálvi sum avgera nær og til hvønn kvalifiseraðan keyp-ara teir selja, og tað skulu teir framhaldandi hava rætt til.

Hava skipini hinvegin latið bankunum pant í fiskiloyvinum, verður tað panteigarin sum hevur av-gerðina, og tað gagnar hvørki skipanini ella sam-felagnum.

samgonguna eftir ítøkilig-um politiskum úrslitum hesar fyrstu 100 dagarnar.

Samanumtikið
Um løgmaður er lygnari ella ikki er sjálvandi upp til hansara egnu samvitsku at meta um. Men at samgong-an megnar at spara 3% í almennari fyrisiting er hóast alt at fegnast um, og fari eg als ikki at taka hend-an heiðurin frá løgmanni. Vónandi fer tað at eydnast at halda fast um, at almenn fyrisiting má tódna saman við búskapargongini sum heild. Eg fari at enda at ynskja løgmanni hepná hond at møta teimum av-bjóðingum, sum liggja fyri framman.

Lýsingar
Freistir:
Týsdagsblaðið
Mán.kl. 10
Frí. kl. 15
Frí. kl. 12
Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið
Týs. kl. 10
Mán. kl. 15
Mán. kl. 12
Mán. kl. 12
Hósdagsblaðið
Mik. kl. 10
Mik. kl. 15
Mik. kl. 12
Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið
Hós. kl. 10
Mik. kl. 15
Hós. kl. 12
Hós. kl. 12
Leygardagsblaðið
Frí. kl. 10
Hós. kl. 15
Hós. kl. 12
Hós. kl. 12
Stórri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og
áðrenn ásettú freistir.
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.
Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.
Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.

Bakbit

Eilif Samuelsen

Eilif Samuelsen

Norðuratlantsbólkurin hev-ur í síðstu viku havt eitt av sínum tiltøkum til frama fyri samskipaðu stremban-ina at loysa Grønland og Føroyar frá Danmark. Tað er í lagi, at Tjóðveldis-flokkurin virkar fyri tí einasta politiska málinum, hanni í roynd og veru hevur. Fyri seks árum síðani kom Hogni Hoydal inn á ting fyri Tjóðveldisflokkin. Hann hevði við sær heim-anifrá eitt spildurnýtt pro-jekt, sum hann tók allan flokkin á bóli við. Hetta fullveldisprojektið stýrði fullkomiliga politikkinum í samgongunum frá 1998-04, enn tá so nógv, at nú aftaná er ilt at vísa á nakað týð-andi politiskt avrik til frama fyri føroyska vinnu-lívið, mentanarlívið ella samfelagslívið sum heild.

Nú er flokkurin ríkin frá valdinum, fullveldið skinn-deytt og abstinensirnir gera um seg. Tí má flokkurin markera seg í andstöðu við at taka upp stórmál, so sum at taka løgmann og lands-stýrismannin í figgiarmál-um í at pella ella at gera ov nógv av og krevja av teim-um, at teir alment skulu lova ikki at gera grin burtur úr tørvandi avrikunum hjá fullveldislandsstýrunum.

Fullveldið gongur aftur
Tað er staðfest ferð eftir

Eilif Samuelsen

Var Jóannes Eidesgaard »loyalur« móti fullveldissamgonguni???

Áki Andreassen

Oddagreinirnar í Sosialin-um hava mangan verið merktar av øvund, veru-leikafjarar og til tíðir meira skemtiligar enn gott er fyri eina oddagrein.

Tað var tann tíðin tá oddagreinskrivarar Sosial-sins ikki fingi umrøtt nakað samfelagsmál uttan at Tjóðveldisflokkum bleiv settur í samband við alla ólukk, oddagreinirnar høvdu úr at gera at deila Tjóðveldisflokkin í ymisk-ar bólkur og innanhýsis víðurskiiftini vóru í Tjóð-veldisflokkinum.

Eg nú eru eina odda-greinin fyri og onnur eftir reinar politiskar undan-røslur fyri sitandi sam-gongu.

Loyal fólkatingsumboð??
Tað er fallið Sosialinum fyri bróstið, at Norðurat-lantsbólkurin skipaði fyri einari ráðstevnu um blokk-in á Christiansborg. Odda-greinin í Sosialinum miku-

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Bakbit

Eilif Samuelsen

um um, hvussu skaðiligur og niðurbrotandi danski ríkisstuðulin er fyri fø-oyksa samfelagið. Flestu føroyingar taka ikki undir við hasum sjónarmiðinum, tí teir vita, at tað er ikki rætt.

Tað var jú ikki ríkisstuð-ulin, sum koyrði landið út í óføri seinast í 80unum og fyrst í 90unum, men heldur tann óhóvsama, óforsvar-liga lángevingin frá pen-ingastovnunum og eitt landsstýri, sum m.a. visti alt ov lítið um veruligu figgjarviðurskiiftini og tí eisini sveik.

Um nakað hald er í postulatinum um, at ríkis-veitingin upphitar og oyði-leggur føroyska búskapin, hví kempa so øll, eisini Tjóðveldisflokkurin, fyri, at vit einaferð skulu fáa stórar inntøkur frá olju-vinnuni, tá ið hesir pengar fara at fáa effinet somu ávirkan á føroyska bú-skapin, sum ríkisveitingin hevur?

Fíggindamyndir
Tá ið fullveldisætlanin í 1998 kom fram, varð ein víðfevnd strategi lögð út í æsir, hvussu loysingin skuldi fremjast. Javnber m.a. heimasíðuna hjá tí landsstýrinum og tey væl trimmaðu slagorðini, sum skuldu endurtakast í tað óendaliga, so at tey sótu í hámmunni á hvørjum ein-

Eilif Samuelsen

asta føroyingi, arbeiðið við Hvítubók, sum legði hald á arbeiðsmegina hjá megin-partinum av føroyska em-bætisverkinum í áravís, Yvirkukulóg, samtykt um sjálvstýri Føroya fólks o.s.fr.

Ein av høvuðsstrategiun-um hjá fullveldisoddaliðin-um var at skapa nakrar markantar figgindamyndir. Ein figgindi er eitt væl definerað mál. Figgindar hevur ein andstygð fyri, og teimum skulu øll berjast ímóti. Tvey av hesum mál-unum, sum skuldu leggjast fyri hatur vóru Danmørk og danir og so blokkstuðulin.

Henda ráðstevnan, sum Norðuratlantsbólkurin skipaði fyri seinasta týsdag á Christiansborg hevði í veruleikanum eittans enda-mál, hóast hon var slørað og pakkað inn í búskap, og tað var at sáa misálit á ríkisveitingina og bera so nógv ilt fyri henni, at danir skuldu halda, at hetta var almenna hugsanin í Føroy-um, og at danir sjálvir skuldu fáast at taka stig til at skerja og kanska heilt av-taka blokkin.

Nú mugu danir hjálpa
Tað hevur ikki eydnast Hogna Hoydal og fylgis-neytum hansara at sannføra føroyingar í Føroyum um, at ríkisstuðulin er av ti ónda. Ei heldur er tað eydn-st teimum at sannføra før-

Eilif Samuelsen

oyingar um, at allir danir eru reinir devlar, sum eru rótin til alt ilt, sum hendir í Føroyum. Tí verður nú farið aftur um ryggin á før-oyingum og niður til Dan-markar at leita sær hjálp at ganga uttan um meirilutan í Føroya fólkí og uttan um landsins fremstu stovnar: løgtingið og landsstýrið. Teir føroysku fyrirestrar-haldararnir úr figgjarheim-inum vóru qua sini størv væl valdir til endamálið, og islendingar eru altíð góðir í ávikum.

Fyrstu úrslitini vísa, at tiltakið hevur borið frukt. Danskir politikarar hava longu úttalað, at nú má um-hugsast at skerja blokkstuð-ulin. Sig so at uttanum-parlamentarisma ikki kann føra á mál, tá ið ein ikki fær parlamentarismuna at makka ræt. Tað er ein iv-ingarsom sök, at fullveldis-fólkini nú eru farin at brúka loysunarorðið, sum verður heft at jesuittunum, at endamálið halgar gerðina. Hetta er ið hvussu er enn ein váttan um okkurt ófrættakent?

Eilif Samuelsen

Hesar oyggjar eru ikki bretsk hjálond. Hvat ið tíðindamað-urin hevur hugsað, tá stubbin bleiv skrivaður, veit eg ikki. Kanska tað, at hesir oyggjabólkar fyri sunnan ikki hava sama sjálvstýri sum Føroyar, og ikki eins og Føroyar hava ein vissan rætt til at gera millum-landa avtalar. Hetta vis-ir bara, hvussu góðar møguleikar og víttgang-andi rættindir Føroyar hava í Ríkisfelagsskap-inum, sum onnur kanska misumna okkum.

Kanska vísir tað eis-ini, at føroyska orðið »hjálond« er misvís-andi, tí tað kann og verður brúkt um líkt og ólíkt. Koloniir, protek-toratrí, skattlond, 'bi-lond' ella hjálond. Sak-in er, at orðið hjálond er ein umseting av tí danska ella norska 'biland'. Einaferð vóru Føroyar og Ísland rokn-að sum 'bilande', með-an Grønland og Vest-indisku oyggjar-nar vóru koloniir.

Hetland, Orknoyar og Hebridurnar eru partar (districts) av Skotlandi, sum gjøgnum konga-felagsskap síðan 1707 er sameint við England.

Tí nevnist landið: »Unit-ed Kingdom of Great Britain and Northern Ireland«. Great Britain ella Stóra Bretland er navn á oygni, sum um-fatar Skotland, England og Wales.

Eftir sum »Bretland« eisini umfatar Skotland, og nevndu oyggjar og fleiri aðrar eru partar av Skotlandi, ber ikki til at nevna stør koloniir ella hjálond. Ja, um ikki eitt privat-politiskt ynski verður lagt í orðingina. Men tað kann ikki verða uppgávan hjá einum frásøgumanni í sjón-varpinum.

Álvarsligt mistak í »Degi og Viku«

Rolf Guttessen

Sjónvarpið segði 1. juni í "Degi og viku" frá, at Landsstýrið hevði fing-ið vitjan av umboðum úr Hetlandi, Orknoyum og Hebridunum. Hoyrði eg rætt, so var sagt at »teir fyra landsrádsfor-mennirir úr hesum bretsku hjálondunum hava havt fund við Løg-mann«.

Hesar oyggjar eru ikki bretsk hjálond.

Hvat ið tíðindamað-urin hevur hugsað, tá stubbin bleiv skrivaður, veit eg ikki. Kanska tað, at hesir oyggjabólkar fyri sunnan ikki hava sama sjálvstýri sum Føroyar, og ikki eins og Føroyar hava ein vissan rætt til at gera millum-landa avtalar. Hetta vis-ir bara, hvussu góðar møguleikar og víttgang-andi rættindir Føroyar hava í Ríkisfelagsskap-inum, sum onnur kanska misumna okkum.

Kanska vísir tað eis-ini, at føroyska orðið »hjálond« er misvís-andi, tí tað kann og verður brúkt um líkt og ólíkt. Koloniir, protek-toratrí, skattlond, 'bi-lond' ella hjálond. Sak-in er, at orðið hjálond er ein umseting av tí danska ella norska 'biland'. Einaferð vóru Føroyar og Ísland rokn-að sum 'bilande', með-an Grønland og Vest-indisku oyggjar-nar vóru koloniir.

Hetland, Orknoyar og Hebridurnar eru partar (districts) av Skotlandi, sum gjøgnum konga-felagsskap síðan 1707 er sameint við England. Tí nevnist landið: »Unit-ed Kingdom of Great Britain and Northern Ireland«. Great Britain ella Stóra Bretland er navn á oygni, sum um-fatar Skotland, England og Wales.

Eftir sum »Bretland« eisini umfatar Skotland, og nevndu oyggjar og fleiri aðrar eru partar av Skotlandi, ber ikki til at nevna stør koloniir ella hjálond. Ja, um ikki eitt privat-politiskt ynski verður lagt í orðingina. Men tað kann ikki verða uppgávan hjá einum frásøgumanni í sjón-varpinum.